

กำนันจะปอ ลอดิง

บุคคลดีเด่นในการอนุรักษ์มรดกไทย

ประจำปี 2534

ดลมนรธจน์ บากา

มะขามเฒ่า อำเภอลำปาง

ก้านันเจ๊ะปอ ลอดิง เป็นก้านันตำบลโละจูด อ.แว้ง จ.นราธิวาส เกิดเมื่อ พ.ศ.2471 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านบุเกะกา หมู่ที่ 2 ต.โละจูด นอกจากนี้ ก้านันแล้วก้านันเจ๊ะปอยังมีอาชีพเป็นเกษตรกรอีกด้วย ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 3 ต.โละจูด ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ ระหว่างที่เป็นก้านันอยู่นั้น ก้านันเจ๊ะปอมีผลงานมากมาย จนได้รับรางวัลดีเด่นแทนบทของคำของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และรางวัลโล่พระราชทานก้านันดีเด่นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเมื่อเกษียณอายุแล้ว ก้านันเจ๊ะปอก็ยังทำงานช่วยเหลือชาติบ้านเมือง ช่วยเหลือประชาชนในชนบทต่อไปจนได้รับเกียรติคุณดีเด่น ในฐานะบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์จากอำเภอ และกลุ่ม/ชมรมในเขตจังหวัดนราธิวาส สิ่งที่สำคัญยิ่งในชีวิตซึ่งก้านันเจ๊ะปอภูมิใจมากที่สุดคือ การที่ได้รับเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่นในการอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี 2534 และได้รับโล่พระราชทานและเข็มพระราชทานอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี 2534 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อ

วันที่ 5 กรกฎาคม 2534 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ผลงานที่ทำให้ก้านันเจ๊ะปอได้รับเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่นในการอนุรักษ์มรดกไทยนั้นมีมากมาย ในที่นี้จะขอกกล่าวไว้เพียงบางประการดังนี้คือ

1. ได้ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการทวงแหวนโบราณวัตถุ และได้ชี้แนะประชาชนให้เห็นคุณค่าของศิลปวัตถุเหล่านั้น
2. ได้ดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของมรดกไทย โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และยังพยายามขยายผลให้ประชาชนได้มีโอกาสจัดเก็บรวบรวมและทวงแหวนรักษามรดกต่างๆ เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง
3. เป็นวิทยากรบรรยายให้อำเภอ โรงเรียน และหน่วยงานราชการต่างๆ ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการรักษามรดกด้านวัฒนธรรมและสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ
4. สิ่งที่สำคัญยิ่งคือ ได้จัดรวบรวมศิลปวัตถุ สิ่งประดิษฐ์ จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้น ชื่อ “พิพิธภัณฑ์โละจูด” แล้วเปิดให้บุคคลจากสถานศึกษา หน่วยงานราชการและบุคคลทั่วไป

“สิ่งสำคัญยิ่งในชีวิตซึ่งก้านันเจ๊ะปอภูมิใจมากที่สุด
คือ การที่ได้รับเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่น
ในการอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี 2534
และได้รับโล่พระราชทานและเข็มพระราชทานอนุรักษ์มรดกไทย
ประจำปี 2534
จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

ที่สนใจ เข้าชมเพื่อศึกษาหาข้อมูลโดยอำนวยความสะดวกให้ทุกเวลาจนทางอำเภอวังได้กำหนดให้พิพิธภัณฑ์โลจูดแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานอนุรักษ์มรดกไทย ซึ่งปรากฏว่าได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปเป็นอย่างมาก

การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์โลจูดของกำนันเจ๊ะปอครั้งนี้ทำให้ท่านได้รับคัดเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่นในการอนุรักษ์มรดกไทย จึงสมควรที่จะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ดังกล่าวบ้างพอสังเขปดังนี้

ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์โลจูด

เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2521 กำนันเจ๊ะปอ ลอดิง กำนันตำบลโลจูด อำเภอวัง จังหวัดนราธิวาส ได้รับรางวัลกำนันดีเด่นประจำปี 2521 และได้เดินทางไปรับรางวัล ณ กรุงเทพมหานคร ในการนี้ทางราชการได้นำกำนันดีเด่นทั้งหลายไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญๆ หลายแห่ง รวมทั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กำนันเจ๊ะปอรู้สึกประทับใจในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเป็นอย่างมาก ประทับใจในโบราณวัตถุต่างๆ ที่ได้เห็น จึงเกิดความคิดขึ้นว่า ถ้าหากตนได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ที่โลจูดขึ้นมาบ้าง คงจะเป็นประโยชน์แก่ลูกหลานในชนบทต่อไป ดังนั้น ในวันที่ 30 ตุลาคม ปีเดียวกันนั้น กำนันเจ๊ะปอจึงได้ประชุมราษฎรในหมู่บ้านแจ้งความประสงค์ของคนที่ จะจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ และสอบถามดูว่า ใครมีโบราณวัตถุบ้าง ปรากฏว่ามีชาวบ้านหลายคนที่มีโบราณวัตถุประเภทต่างๆ และได้มอบโบราณ

วัตถุเหล่านั้นให้กำนันเก็บรักษาไว้ เช่น นางมีเนาะ ตาละ นายเจ๊ะเซ๊ะ เจ๊ะเต๊ะ นายสาละ และแม่เราะ และนายนาแว ยาลี ได้มอบโบราณวัตถุ ได้แก่ มีด พร้า จาน โอง และกริช

ต่อมาวันที่ 25 พฤศจิกายน 2521 กำนันเจ๊ะปอได้ซื้อตู้เพื่อเก็บโบราณวัตถุเหล่านั้น และเริ่มมีประชาชนเข้าชม ครั้นวันที่ 22 มีนาคม 2525 กำนันเจ๊ะปอได้สร้างอาคารทรงไทยขึ้นโดยใช้ต้นระกำ ต้นหวาย และเปลือกสาคร เป็นวัตถุก่อสร้าง อาคารทรงไทยนี้สร้างขึ้นเป็นเอกเทศอยู่ในพื้นที่ 30 ไร่ สร้างเสร็จเรียบร้อย เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2526 และได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์โลจูด โดยมีคณาจารย์และนักเรียนจากโรงเรียนสุโขทัย-ลก ช่วยจัดโบราณวัตถุเป็นหมวดหมู่ และทำบัญชีลงทะเบียนของโบราณเป็นลายลักษณ์อักษร

ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ครั้งนี้ กำนันเจ๊ะปอมีวัตถุประสงค์เพื่อจะรวบรวมจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ และสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น อีกทั้งต้องการให้เป็นแหล่งศึกษาโบราณวัตถุและสิ่งประดิษฐ์ของผู้สนใจโดยทั่วไป

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์โลจูดแห่งนี้ มีโบราณวัตถุและสิ่งประดิษฐ์ประมาณ 300 ชิ้น ทางอำเภอวังได้ประมาณราคาทั้งสิ้นราว 1,487,500 บาท

(Signature)